

04 Ekim 2017

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610- **26674**
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-11717)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 24.02.2017 tarihli ve 43452547-120.07-85211 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Murat BAKAN'ın tarafıma tevcih ettiği 7/11717 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-11717 Esas Numaralı Önerge Cevabı (2 sayfa)

Sorular 1, 2, 3:

Mersin'de Rusya ile ortaklaşa kurulması planlanan Akkuyu Nükleer Güç Santrali projesi ortalama 24-25 milyar dolarlık çok büyük bir bütçe gerektirmektedir. Rusya'nın devlet şirketinin santrali yapması, sonra da 60 yıl çalıştırıp Türkiye'ye elektrik satması planlanmaktadır. Bu durum, santralin Türkiye'nin enerjide dışa bağımlılığını azaltacağı yönündeki söylemlerinin çok da doğru olmadığını göstermektedir zira her şey yolunda gitse dahi Türkiye elektrik konusunda da, tıpkı doğalgazda olduğu gibi Rusya'ya bağımlı hale gelecektir.

Rusya, Türkiye ile yaptığı anlaşmadaki 'alım garantisi' sayesinde, üretilen elektriğin büyük bir bölümünü, kilovatsaati 12,35 dolar sentten Türkiye'ye 15 yıl boyunca satmayı garantilemiştir. Ancak, Rusya ekonomisi Batı'nın ekonomik baskısı, düşen petrol fiyatları nedeniyle enerji satışından gelen gelirin azalmasıyla krize girdiği için, doğalgazdan beklediği geliri elde edemeyince birçok ülkede yapımına giriştiği nükleer santral projelerini finanse edemez olmuştur. Bulgaristan Rusya ile anlaşmayı tazminat ödeyerek bozmuş, Vietnam nükleer santraldan vazgeçmiştir. Son olarak Güney Afrika'nın da santral planlarının 2037'ye ötelenildiği bildirilmiştir.

Pazar kaybeden ve büyük yatırım için kaynak bulmakta zorlanan Rusya, çareyi Akkuyu'daki hisseleri satışa çıkarmakta bulmuştur. Türkiye ile yapılan anlaşmanın 5. maddesinin 4. fıkrası, Rusya'nın santraldaki hisselerinin en fazla yüzde 49'unu satmasına izin vermektedir. Süregelen uluslararası ilişkiler göz önünde bulundurulduğunda, Batılı ülkelerin Rusya ile ortaklığı zor görünmektedir.

Bugün Türkiye'de gün öncesi piyasada elektrik fiyatları kilovatsaat başına 4-5 dolar sent civarındadır. Hükümetin Rus şirkete verdiği alım garantisindeki fiyat ise 12,35 dolar senttir. Nükleer santral bugün faaliyete geçtiği takdirde, devlete piyasa fiyatının 2,5 katına elektrik satacaktır. Nükleer anlaşma imzalandığında Merkez Bankası dolar kuru 1,52 TL'yi gösteriyordu; şimdi ise 3.80 civarında seyrediyor. Bu şu anlama geliyor: Henüz inşa edilmemiş olan Nükleer santralin satacağı elektriğe şimdiden yüzde 100'den fazla zam gelmiştir. Bu bağlamda;

- Hükümet Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin tüm bu olumsuz şartlara rağmen faaliyete geçmesine izin verecek midir yoksa Rusya ile Akkuyu konusundaki anlaşmasını revize etmeyi düşünmekte midir?
- Hükümet proje bugünkü koşullar baki kalarak gerçekleştiği takdirde ortaya çıkacak olan bu yüksek bedeli hangi kaynaklardan karşılayacaktır? Bu bedelin tüketiciye kaçta kaç yansıtılacaktır?
- Projenin devamı gelecekse, Ekonomiden sorumlu devlet yöneticileri, aynı elektriği bir rüzgâr santralinden neredeyse yarı fiyatına (7, 3 dolar sent) almak yerine neden daha pahalı bir yolu tercih etmektedirler?

Cevaplar 1, 2, 3:

Akkuyu Nükleer Santral Projesi, 2010 yılında imzalanan Uluslararası Anlaşma hükümlerine göre yürütülmektedir. Bu Anlaşmaya göre, Akkuyu nükleer santralinin ilk ünitesinin 2023 yılında diğer ünitelerin ise birer yıl arayla 2026 yılı sonuna kadar devreye girmesi planlanmaktadır. Söz konusu Anlaşma uyarınca, TETAŞ, 1. ve 2. ünitelerden üretilen elektrik %70'ini, 3. ve 4. Ünitelerden üretilen elektrik ise %30'unu her bir ünitenin devreye alındığı tarihten itibaren 15 yıl boyunca ağırlıklı ortalama 12,35 ABD senti/kWh tarifeden satın alacaktır. Geriye kalan kısım Proje Şirketi tarafından serbest piyasada satılacaktır.

Akkuyu Nükleer Santral Projesi kapsamında 12.35 cent/kWh ortalama tarife, 2040 yılına kadar geçerli olacak olan tarifedir. Söz konusu tarife, o tarihten günümüze indirildiğinde ise 6,35 cent/kWh'e tekabül etmektedir ve bu fiyatın içerisinde eskalasyon olmadığı gibi Türk hazinesi tarafından verilen herhangi bir garanti de yoktur. Ayrıca 2040 yılından sonraki dönemde santralin net kârının % 20'si Türk hazinesine aktarılacaktır. Söz konusu ortalama tarife fiyatını, başka ülkelerin nükleer santrallerden ürettiği elektriğin fiyatı ile veya yenilenebilir enerji kaynakları ile karşılaştırırken, karşımıza çıkabilecek kendine özgü koşullarının dikkate alınması önem kazanmaktadır.

Diğer taraftan, yenilenebilir enerjiden elektrik üretimi, iklim koşullarına bağlı olarak sürekli değişkenlik göstermesi nedeniyle, 7 gün 24 saat çalışan nükleer santral gibi baz yük santrallerine ihtiyaç duyulmaktadır. Nükleer santraller, yılda 8760 saatin bakım dönemleri çıkarılırsa, yaklaşık 8000 saatinde çalışabilmektedir. Ancak, hidrolikte bu süre ortalama 4000 saat, rüzgârda ortalama 3000 saat, güneşte ise ortalama 2500 saattir.

Ar